

BRIT MILAH

(1) בראשית פרק יז

(י) זאת בריתי אשר תשמוּרוּ ביני וביניכם ובין זרעך אחרֵיך המול לְכֶם כֹּל זָכָר : (יא) ונִמְלֶתֶם אֶת בְּשָׂר עַרְלֹתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם : (יב) וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוּל לְכֶם כֹּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יֵלֵד בֵּית וּמְקַנֵּת כֶּסֶף מְכַל בֶּן נָכָר אֲשֶׁר לֹא מִזְרַעְךָ הוּא : (יג) הַמּוּל יְמוּל יֵלֵד בֵּיתְךָ וּמְקַנֵּת כֶּסֶף וְהָיְתָה בְרִיתִי בְּבִשְׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם : (יד) וְעָרַל זָכָר אֲשֶׁר לֹא יְמוּל אֶת בְּשָׂר עַרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּקָה אֶת בְּרִיתִי הַפֶּר :

(2) תלמוד בבלי מסכת קידושין דף כט עמוד א

דת"ר : האב חייב בבנו למולו, ולפדותו, וללמדו תורה, ולהשיאו אשה, וללמדו אומנות; וי"א : אף להשיטו במים; רבי יהודה אומר : כל שאינו מלמד את בנו אומנות - מלמדו ליסטות. ליסטות ס"ד? אלא, כאילו מלמדו ליסטות. למולו. מנלן? דכתיב : +בראשית כא+ וימל אברהם את יצחק בנו. והיכא דלא מהליה אבוה - מיחייבי בי דינא למימהליה, דכתיב : +בראשית יז+ המול לכם כל זכר; והיכא דלא מהליה בי דינא - מיחייב איהו למימהל נפשיה, דכתיב : +בראשית יז+ וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה. איהי מנלן דלא מיחייבא? דכתיב : +בראשית כא+ כאשר צוה אותו אלהים, אותו - ולא אותה.

(3) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה רטו

והמצוה הרט"ו היא שצונו למול את הבן והוא אמרו יתעלה לאברהם (ס"פ לך) המול לכם כל זכר. וכתוב בתורה שהוא בכרת מי שמבטל מצות עשה זו והוא אמרו (שם) וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה. ..ואין האשה מצווה למול את בנה כמו שהאב מצווה בזה כמו שהתבאר בקדושין (כט א) :

(4) רמב"ם הלכות מילה פרק א הלכה א

מילה מצות א עשה שחייבין עליה כרת שנאמר וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה, ומצוה על האב למול את בנו ועל הרב למול את עבדיו יליד בית ומקנת כסף, עבר האב או האדון ולא מל אותן ביטל מצות עשה ואינו חייב כרת שאין הכרת תלוי אלא בערל עצמו, ובית דין מצווים למול אותו הבן או העבד בזמנו ולא יניחו ערל בישראל ולא בעבדיהן.

(5) רמב"ם הלכות מילה פרק ג הלכה א

המל מברך א קודם שימול אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה, אם מל בן חבירו, ואם מל את בנו מברך וצונו ב למול את הבן, ואבי ג הבן מברך * ברכה אחרת, ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, מצוה על האב למול את בנו יתר על מצוה שמצווין ישראל שימולו כל ערל שביניהן, לפיכך אם אין שם אביו אין מברכין אחריה ברכה זו, ויש מי שהורה שיברכו אותה בית דין או אחד מן העם, ואין ראוי לעשות כן.

(6) רמב"ם הלכות ברכות פרק יא הלכה יא

כל העושה מצוה בין שהיתה חובה עליו בין שאינה חובה עליו אם עשה אותה לעצמו מברך לעשות, עשה אותה לאחרים מברך על העשייה.

(7) שו"ת מהר"ח אור זרוע סימן קכח

ושמא שחיטה והפרשת חלה אין מצוותן אלא שתתקן העיסה מדכתיב גבי תרומה גם אתם אשמעינן שעיקר מצותה רק לתקן העיסה וליתן חלה לכהן. וכן שישחט הנשחט וכן קידושין עיקר המצוה שתהא לו אשה מקודשת. וכן בגירושין ובהפרשת תרומה ושחיטת קדשים ובקביעת מזוזה ועשיית מעקה. אבל בתפילין וציצית ואכילת מצה וסוכה ולולב אין שייך שליחות.

(8) שו"ת מהר"ח אור זרוע סימן יא

ומענין המילה נראה דאין האב חייב למול בנו בידיו אלא לעסוק שיהא נימול. דומי דכל הני דקחשיב התם, ללמדו תורה, ללמדו אומנות, להשיטו בנהר. וכי לא ישכור מלמד לבנו לתורה ולכל הני. או בסוכות, דכתיב חג הסוכות תעשה, ודרשינן תעשה ולא מן העשוי. אי"כ ע"כ קאי תעשה אסוכה, שחייב בעצמו לעשות סוכה, וכי לא יאמר לאחר לעשות סוכה, ... אלא כל הני עיקר מצוותן אינו העשייה, אלא שהמילה חתומה בבשרו.

(9) ש"ך על שולחן ערוך חושן משפט הלכות נזיקין סימן שפב סעיף א

וכתבתי זה לפי שראיתי כמה אנשים מכבדים לאחרים למול את בניהם אף שהם בעצמם יכולים למול ולדעתי הם מבטלים מצוה עשה ומצוה גדולה של מילה ויש לבי"ד לבטל הדבר הזה

(10) ספר החינוך מצוה ב

משרשי מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך לקבוע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם, אשר מוצאם ומובאם איננו שוה, ונקבע ההבדל בגולת הזהב לפי שהוא סיבה לקיום המין, מלבד שיש בו תשלום צורת הגוף, כמו שאמרנו. והעם הנבחר חפץ השם יתברך להשלים תכונתו, ורצה להיות ההשלמה על ידי האדם, ולא בראו שלם מבטן, לרמוז אליו כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולותיו.

(11) מדרש תנחומא (בובר) פרשת תזריע סימן ז

שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא איזה מעשים נאים של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם, אי"ל של בשר ודם נאים, אי"ל טורנוסרופוס הרשע הרי השמים והארץ יכול אתה לעשות כהם, אי"ל ר' עקיבא לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות, שאין שולטין בהן, אלא בדברים שהן מצויין בבני אדם. אי"ל למה אתם מולים, אי"ל אף אני הייתי יודע שאתה עתיד לומר לי כן, לכך הקדמתי ואמרתי לך מעשה בשר ודם הם נאים משל הקדוש ברוך הוא, הביאו לי שבולים וגלוסקאות, [אמר לו אלו מעשה הקדוש ברוך הוא ואלו מעשה בשר ודם אין אלו נאים, הביאו לי] אנוצי פשתן וכלים מבית שאן, אי"ל אלו מעשה הקדוש ברוך הוא ואלו מעשה בשר ודם, אין אלו נאים, אי"ל טורנוסרופוס הואיל הוא חפץ במילה, למה אינו יוצא מהול ממעי אמו, אי"ל ר' עקיבא ולמה שוררו יוצא בו, לא תחתוך אמו שוררו, ולמה אינו יוצא מהול, לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא לישראל את המצות אלא כדי לצרף בהן, לכך אמר דוד (כל) אמרת (אלוה) [ה'] צרופה וגוי' (תהלים יח לא).